

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiansis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

Qvando Et Vnde Primi Monachi Ad Hirsavgiam Fverint Introdvcti, Et Qvis
Primvs Eorum abbas fuerit constitutus.

urn:nbn:de:0128-1-17336

Henrij

tinebat, satis pulchra & ordinata fuerunt: quanquam si nostri monachi hodie similibus includerentur cellulis, se mancipatos vinculis & tenebris clamitarent. Huius rationem dabimus. Veteres olim monachi cellas quidem, ecclesias & alias mansiones humiles habebant & tenebrosas, sed eorum corda erant lucida valde in amore Dei omnipotentis, & in scientia diuinarum scripturarum. Nostri autem ecclesias, cellas, domosque & omnes mansiones iam lucidissimas fabricant, sed corda eorum vitij & desidia plena, tenebrosa sunt: quoniam nec Deum sicut debuerant, diligunt, nec lectionibus scripturarum animum intendunt. Ita quoque quum calices olim essent cuprei, sacerdotes aurei fuerunt hodie autem calices sunt aurei, & cuprei sacerdotes. Hoc vero monasterium ab Erlafrido constructum in eo loco fuerat, vbi & cæcum illuminatum diximus, & ipse propter venationes suas domum salus habebat. Quod tamen post annos ferme dacentos triginta quatuor (vt in sequentibus suo loco dicemus) ab Adelberto comite dirutum, & in eam formam qua hodie cernitur, extitit reformatum. Prioris enim monasterij hodie nullum penitus manet vestigium, quamuis vtriusque locus sit vnus.

Notate vos monachi.

Et vos omnes presbyteri.

QUANDO ET VNDE PRIMI MONACHI AD HIRSAUGIAM FVERINT INTRODVCTI, ET QVIS PRIMVS EORUM abbas fuerit constitutus.

POSTQVAM Erlafridus nobilissimus comes consummato tam insigni opere, propositum suum ad effectum, non sine maximis impensis perduxerat, moræ impatiens, quippe qui nihil plus se optare diceret quam illum viuere diem, in quo choros monachorum in suo pædiolo collaudantes Deum cernere potuisset. Cœpit anxie mente reuolueret, vnde in nouum cœnobium à se gloriose fundatum, veteris conuersationis monachos, ad regulam sanctissimi patris Benedicti religiose institutos posset acquirere, qui & ipsi essent in conuersando sanctissimi, & idonei in idem propositum, venturos etiam alios in formare. Viguit eo tempore in monasterio Fuldeni maxima religio monachorum sub regimine Rabani Mauri abbatis, quæ se per totam Europam fama prauolante diffusa erat in ora omnium, eratque laus & memoria Fuldensium monachorum apud Imperatores, Reges & Principes in magno precio, non solum propter sanctitatem vitæ, sed etiam propter incomparabilem scientiam scripturarum, qua Fuldenses monachi eo tempore præ cæteris multis dicebantur eruditi. Vnde multi ex eis, in diuersis ecclesijs ad apicem pontificatus fuerunt assumpti. Ad hunc igitur Rabanum abbatem Fuldensem Erlafridus habito sociorum consilio legatos misit, mandatis Orgarij Moguntinensis eodem tempore archiepiscopi adiunctis, postulans sibi concedi quindecim monachos & abbatem, monasterio suo quod ædificauerat inferendos: promisitque se facturum omnia, quæcunque illorum iudicio ad monasticæ institutionis utilitatem oportuna viderentur. Erant eo tempore in cœnobio Fuldensi ducenti & septuaginta monachi vni religiosi, & pro magna parte in sacris Scripturis doctissimi. Hos ergo Rabanus audito nuncio Comitum, conuocans in vnum, mandatum Orgarij archiepiscopi, ac preces Erlafridi coram eis exposuit: & quid sentirent ipsi in hoc negotio secundum regulam sanctissimi patris nostri Benedicti requisit. Qui vnanimi assensu concluderunt, tam sanctum Comitum desiderium non esse spernendum, quod & placitum nullus ambigeret omnipotenti Deo, & in salutem multorum speraretur esse futurum. Elegerunt ergo ad hanc prouinciam subeundam quindecim fratres, quibus præfecerunt abbatem Lindbertum venerabilem senem, qui fuerat frater Bunonis abbatis Hirsfeldensis, vir nobilis secundum seculum, sed multo nobilior secundum Deum.

Religio monachorum magna in Fulda viguit. Rabanus Maurus abbas.

Erlafridus nuncios misit ad Fuldam.

Monachi Fuldenfes 270. Consultatio monachorum Fuldensium.

Lindbertus abbas cum monachis mittitur.

DCCCXXXVIII.

Anno igitur Domini 838. indictione prima, Lindbertus abbas cum quindecim monachis venit in Hirsaugiam, missus per Rabanum Fuldensem abbatem. Comes vero deuotissimus Erlafridus abbatem ipsum & monachos sibi destinatos cum ingenti exultatione suscipiens, ad nouum monasterium lætabundus introduxit, eisque de vitæ necessarijs copiose præuidit, & omnia quæ in mente disposuerat, cum eorum consilio deinceps pertractabat. Eo tempore corpus sancti Aurelij adhuc seruabatur in capella beati Nazarii martyris, ecclesia monasterij nondum consecrata. Igitur post paucos menses, vt omnia desideratum consequerentur effectum, comes Erlafridus ad curiam imperialem apud Franckfordiam cum alijs principibus multis

Fratres veniunt in Hirsaugia.

Corpus S. Aurelij.

per
for

Conuentus principum apud Frankefordiam.

euocatus, terminatisque causis imperij, pro quibus conuocatio principum indicta fuerat, Otgarium Moguntinensis ecclesie archiepiscopum, qui tum praesens aderat cum multis alijs episcopis, ad consecrandum nouum monasterium rogauit, inuitauit & obtinuit. Quemadmodum vero ista consecratio facta sit, consequenter est dicendum.

QUANDO, PER QVEM, ET QVIBVS PRÆSENTIBVS,
FACTA SIT DEDICATIO ET CONSECRATIO MONASTERIJ HIRSAUGIENSIS PRIMI.

Conuentus principum in Spira.

CVM eo tempore inter Ludouicum Imperatorem & filios eius grauis propter imperium ageretur dissensio, contigit eam conuocationem principum, ad quam Erlafridum vocatum diximus à Franckfordia, transferri ad ciuitatem Nemetensem, quam Spiram vsitato vocabulo nuncupamus: quae quom non procul ab Hirsaugia distet, quatenus cum maiore solennitate nouiter fundati coenobij dedicatio fieret, causam & oportunitatem comiti Christianissimo dedit. Conuenerant enim multi episcopi, abbates & principes, ad Imperialem synodum conuocati, & quibus complures inuitante Erlafrido comite, dedicationis officio interfuerunt. Anno igitur Domini 838. indictione prima, mense vero Septembri, Otgarius reuerendissimus Moguntinensis ecclesie episcopus, Erlafrido Comite & eius filio Ermefrido postulantibus, monasterium Hirsaugiense consecrauit sub honore principis Apostolorum Petri & sancti Aurelij episcopi, in praesentia multorum principum, episcoporum & Abbatum, qui curiam Imperatoris eo tempore sequebantur. Aderat ibi praesens Hildeboldus archiepiscopus Colonienfis, Willelricus episcopus Bremensis in Saxonia, Ebo episcopus Hildesheimensis, Thiagrius episcopus Haluerstatensis, Rabanus Maurus abbas Fuldenfis, Buno abbas Hirsfeldensis praeter Lindberti abbatis huius primi Hirsaugiensis, Hildemnus abbas sancti Dionysii palatij archicapellanus, Henricus dux, Bernhardus dux, Bruno dux, Ludolphus filius eius, Erlafridus comes fundator monasterij, Ermefridus filius eius, Orrungus comes, Adalhardus comes, & alij complures, quorum nomina cum praescriptis in libro gestorum Otgarii episcopi non sunt imposita, seu forsitan ex incuria scriptorum omiffa. Consecratione autem Ecclesie solenniter (vt moris erat) peracta, Otgarius archiepiscopus una cum caeteris episcopis, abbatibus & principibus corpus sanctissimi praesulis Aurelij de capella sancti Nazarij, cum magna deuotione allatum, summo altari honorifice includit, per cuius meritum multa miracula fiebant. Sed cum post annos quinquaginta tres sub Arnolde Imperatore Nortmanni deuestarent Wormatiensium, abbas Hardradus metuens, ne tam sanctae reliquiae quauis fraude aut uolentia in manus deuenirent exterorum, accedente ad hoc fratrum consilio, testudinem fecit in ecclesia subterraneam, in qua corpus preciosi Christi confessoris Aurelij in sarcophago lapideo reposuit, cum inscriptione nominis & dignitatis, ipsamque cameram ita rursus cooperuit humo, vt nemo deinceps potuerit suspicari aliquid ibi esse occultum. Mansit autem hic tantus reliquiarum thesaurus ita sub terra reconditus per annos ferme centum & septuaginta, vt que ad tempora comitis Adelberti, qui sub Henrico Imperatore quarto renouauit Hirsaugiam: ita vt pene in obliuionem ductus, sola fama à proauis delata in nepotes, cor-
pus sancti Aurelij quiescere in monasterio Hirsaugiensi praedicauerit. Et de hoc latius suo loco dicemus. Sacratissimo itaque Aurelij corpore per Otgarium archiepiscopum summo altari, vt praemisimus, cum maxima reuerentia incluso, Lindbertus baculum pastoralis curae, comite Erlafrido & monachis petentibus, ab eodem Archiepiscopo in conspectu omnium suscepto. Deinde, accedens ad altare Comes Erlafridus cum filio, coram omnibus qui aderant, tradidit omnipotenti Deo, eiusque sanctis Petro Apostolo & Aurelio pontifici monasterium ipsum quod construxerat, cum uiculis, syluis, pascuis, aquis, aquarumque decursibus, agrisque & pratis circumadiacentibus, & omnibus rebus & prouentibus, quos illi assignauerat secundum tenorem eulogij, quod super altare posuerat, secundum consuetudinem Ecclesie catholicae, in quo praeter generalem donationem totius nemoris, terrae ac uiculorum in circuiitu, etiam ista specialiter continebantur expressa. Ecclesia in Stamheim cum magna parte eiusdem uillae, cum uiculis ad eam pertinentibus. Ecclesia quoque in Deckenpfrum cum omnibus quae ibidem habuit. Dedit & in Gilstein duodecim hubas. In Meuchingen duodecim hubas & ecclesiam. In Muchlingen praedium bonum. In Toffingen ecclesiam. Et haec sunt nomina

Ecclesia & monasterium Hirsaugiae, dedicantur.

Episcopi qui praesentes fuerunt, Abbates & duces praesentes.

Corpus S. Aurelij in monasterio transferitur.

Corpus S. Aurelij absconditur.

Lindbertus fit abbas in Hirsaugia.

Donatio monasterij prima facta per Comitem.

Nomina uillarum quos dedit.